

Premišlujte Jezusovo življenje vsaki dan vsaj pet minut! Kdor hoče Jezusa poznati, mora o Njem premišljevati. Premišlujemo s pomočjo znamenite knjige Veracruiyse »Premišljevanja o življenju Jezusa Kristusa za vsaki dan v letu«. Delo obsega dve knjigi, nad 1100 strani, knjigi sta vezani v celoplatno in staneta obe skupaj samo 44 Din. Dobite jih povsod, naročite jih najlažje iz Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Za masiranje pri prehlajenju, lenem krvnem toku in posebno pri revmatskih bolečinah se že skozi 35 let najrajše uporablja kot zanesljivo domače sredstvo Fellerjev blagodišeči Elsalfuid. Poskusna steklenica 6 D, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 58 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

*

Razno iz Prekmurja.

Dolga vas. Pred dnevi so ponoči in sicer skozi okno vdrla neznani nepovabljeni gostje v gostilno g. S. ter so mu odnesli vse, kar jim je prišlo pod roke. Denarja niso našli več kot 170 Din, a občutno škodo trpi radi trafike, v kateri je imel blaga v vrednosti 2500 Din. Zil-kovcem se niso prišli na sled.

Turnišče. V nedeljo dne 4. marca je imel pozdravni govor g. kaplan Godina Ignacij, ki je bil premeščen iz Dolnje Lendave. Ljudstvo je domačega g. kaplana z veseljem sprejelo. Njegove preproste domače besede so napravile na vernike globok vtis in to zlasti na starejše ljudi, ki so bili željni slišati božjo besedo v domačem, prekmurskem jeziku. G. kaplan je vsem prinesel nekaka simbolična darila. Mladini bele lilije, poročenim rdeči nagel in starčkom vedno zeleni in dišeči rožmarin. V uvodnih besedah se je g. kaplan oprustil, če bi mu slovenščina delala težkoče, ker že 13 let ni pridigal v domačem jeziku.

Turnišče. Sneg je radi južnih vetrov naglo skopnel, vsled tega je bilo veliko blato in tako je promet radi zelo slabih cest občutno trpel. Ukinjen je bil tudi avtobusni promet skozi Turnišče proti Dolnji Lendavi. Vožnja ni bila mogoča, ker se je avtobusu vdiral in so ga celo s kravami morali izvleči iz bla-

ta. Pot se je zadnje dni zelo popravila, zato upajmo, da bo poštni avto prav kmalu vozil.

Turnišče. Prve dni tega tedna se je v bolj zgodnjih večernih urah mudil v gostilni g. Ružiča ugledni čevljarški mojster Stefan Z., doma iz Turnišča. Vračal se je namreč iz D. Lendave, kjer je bil po opravkih. Ker se je malo hotel spočiti, je stopil v gostilno, a kolo je pustil zunaj. Toda na njegovo veliko presenečenje je kolo izginilo in tako se je moral vrniti peš k svoj družini. Kolo so mu odnesli neznani gospodje, ki si hočejo brezplačno nabaviti vse potrebne stvari za bližajočo se pomlad. Na veliko presenečenje mu je drugo jutro sporočil g. R., da je kolo brez slauhov v bližnjem gozdičku, Tiloš imenovan. Gospodar ga je vsega razčlenjenega in poškodovanega prinesel domov in celo zadevo prijavil orožnikom, ki storilce pridno zasledujejo in jim najbrž kmalu pridejo na sled.

Gospodarske zanimivosti.

Ali ljudje nič več ne vlagajo?

Zanimivo je v tem oziru poročilo Poštne hranilnice, ki piše na strani 11, da je Poštna hranilnica morala začeti zavračati vloge, ker ne ve, kam denar na ~~zavod~~ izposoditi. Ako bi ljudje premišlili, ~~da se vlagajo~~, bi ~~se vlagali~~ v naše domače denarne zavode, pa bi denar krožil doma in zopet bi se nove in stare vloge lahko izplačevale. Tudi se od teh vlog v Poštni hranilnici dobi jako malo posojil ~~denarja~~ in tako je ravno v naših krajih po naši lastni krivdi vedno manj denarja. Ker vsi domači zavodi nove vloge izplačujejo vsak čas v celoti, je prav, ako začno ljudje zopet zaupati svoj denar domačim krajevnim denarnim ustanovam. Denarni zavodi, ki so

Ali si že obnovil naročnino?

Pomladansko priporočilo

mladim in starim.

Naša tako pametna mati narava daje nam ljudem, ki tako radi grešimo proti njej, zlasti spomladi vprav pomemben migljaj s tem, da v tem razdobju obnove buji tudi v nas željo po novi pozitivni. Z zadovoljstvom je treba ugotoviti, da so se ljudje kljub temu, da jim prija, ravnati proti naravi, vendarle že znatno poboljšali. Dočim namreč pred nekoliko desetletji skoraj nihče ni mislil na to, da bo spomladi kaj ukrenil za obnovo svojega zdravja, za svojo naravno pomladitev, imamo dandanes takozvana »pomladanska zdravljenja«, med katerimi je zlasti znana »Planinka spomladanska kura« že splošno razširjena. Verjetno je, da bo imela prihodnja generacija možnost videti v splošnem več zdravih ljudi, polnih veselja do življenja, kakor pa mi sedaj. Naša današnja generacija se že ob pravem času bori proti staranju, pozna tudi vzroke prezgodnje poapnitve žil, kakor tudi učinek neradne prebave, ki razkrajja staniče in skrajšuje življenje in se večinoma povsem dobro zaveda ogromnega pomena, ki ga predstavlja redno čiščenje in obnavljanje krvi. Dandanes na primer se uživa zaradi svoje izredne učinkovitosti tako popularni, iz skrbno izbranih planinskih zdravilnih zelišč sestavljeni Planinka-čaj Bahovec ne samo ob slabih prebavi želodeca in napetosti telesa, zgagi, glavobolu, tšnobni, nespčnosti, napihnjenosti, obolenosti na sečni kislini in hemeroidih, šibkosti in zamaščenosti srca, ledvičnih boleznih, nervoznosti in živčnih boleznih, marveč zlasti tudi ob šest- do dvanaajsttedenskih pomladanskih kurah, ki so v številnih rodbinah postale že pravilo.

v lasti in upravi ljudstva samega, so tako važna gospodarska ustanova, da bi jim bilo treba od strani oblasti in državnih denarnih zavodov iti bolj na roko. Kakor a vidimo, imajo nekateri interes na tem, da ljudje v svoji nevednosti pospešujejo likvidacijo lastne denarne organizacije.

Tuj denar osvaja našo industrijo.

»Politika« zaključuje svoj članek o plačilnih načrtih petih največjih zagrebških bank s temi besedami:

»Kakor se vidi, zadoščajo predlagane spremembe samo zahtevam zakonske uredbe. Gospodarstvo pa bo imelo od tega malo. Nasprotno, tudi po rekonstrukciji se bo naš kapital držal v ozadju, na njegovo mesto pa bo stopil

S plinom proti škorcem.

Pred 50 leti je prinesel skorce angleški kapitan v Združene države Severne Amerike. Ti pliči so se razmnožili v Severni Ameriki z isto naglico kakor kunei v Avstraliji ter so postali resna nadloga. V samem Washingtonu okrog vladnega poslopja jih cenijo nad 10.000 komadov. Vsa obrambna sredstva, da bi se skrčilo število škorcev, so se izkazala dosedaj kot nezadostna. Sedaj so poklicali policijo in vojaštvo, da napravita glavni napad na pliče, je drzneže. V Washingtonu se bodo lotili teh silnežev s strupenimi plini.

Januš Golec:

10. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Vidi je postalo jasno, da je sužnja, in sicer turška! Prodali so jo na milost in nemilost gospodarju, katerega so gotovo zaslužno krstili za »črnega satana«. Na drugi strani je bila Vida še premlada in veliko premalo izkušena, da bi bila uganila: Kaj je pašin harem in kako je to, biti ena od njegovih številnih žen? Zaupale so ji od srca vdane tovarišice, da je pobeg odtod izključen. Že vsak njegov poskus kaznujejo neprizanesljivo s smrtjo! Kakor ona so bile tudi vse ostale njene družice oropane ali kupljene kristjane iz vseh delov tedaj nekako vsemogočnega turškega sultanata.

Neizbežna in najbridkejša usoda je zagrabila mlado Muropoljko, ko je postala učenka haremske prednice. Slednja je bila odgovorna za Vidino izurjenost v lepoticenju, v sladki besedi in pasji pokorščini moškemu predstojniku Abduramanu. Ta je poročal stalno paši o napredku novink.

Kmečko zdravi pameti, res dekliški neizkušnosti in neomajenemu zaupanju v Boga in Marijo, ki bosta že prav uravnala njeno usodo, je šla zahvala, da Vida ni obupala in si pretrgala sama nit življenja, kakor toliko drugih mladih kristjank, ki so zašle v turško sužnost, bile prodane v hareme ter so se rešile iz obupa s samomorom oskrumbe.

Preganjale so ji brezup bodočnosti sotovarišice, trdeč iz lastne izkušnje, da je paša Ibrahim mogoče res »satan« kot vladar v svojem pašaluku, nikakor pa ne zasluži pridevka iz globin pekla kot gospodar harema.

Vida iz muropoljskega Veržeja je napredovala izredno naglo v učenju turščine, turških navad ter običajev ter se kretala med prijateljicami liki bajni sen zapadne krasote, ki je obetala v kreposti postave ter sočnati svežosti obraza — trajnost.

Po mesecih bivanja v haremu je prejela lepega dne od predstojnika Abduramana obvestilo o prekrstitvi iz Vide v Dineo-Dineo in je že najavljena paši. S spremembo imena je postala po zakonu priznana žena. Velemožni gospodar jo lahko pozove vsako

tuji kapital. To se dogaja že dve leti. Poleg tega, da je sedaj tuji kapital definitivno osvojil Jugoslovensko združeno banko, osvaja postopoma vedno večje število poslov drugih bank, kajti, dočim imajo naše banke linice zaprte, so odšle industrije k bankam, ki so nemoteno poslovale naprej, a te so bile večinoma podružnice tujega kapitala. Danes našo industrijo vedno bolj financirajo in začenjajo nad njo komandirati. Splošno jugoslovensko bankarsko ak. društvo, ki je dejansko le znani dunajski Wiener Bank-Verrein, nadalje Hrvatska sveopšta kreditna banka kot podružnica Kreditne banke iz Budapešte, in Hrvatska banka, za katero je Banca Commerciale Italiana. Če dodamo k temu še najnovejše stanje Jugoslovenske združene banke, kateri novi kapital podpisujejo Credit-Anstalt, Banca Commerciale Italiana, Budimpeštanska kreditna banka, Amstel banka, Solway banka in Anglo international Bank, potem dobimo dovolj jasno sliko, v katero smer se bo razvijala naša industrija.

Koliko denarnih zavodov je pod zaščito?

Po par. 5 je 69 denarnih zavodov in po par. 6 pa 20. Do dne 3. marca bi morali vsi ti zavodi javiti, kako se bodo rešili. 64 jih ni odgovorilo. Ostali so le odložili izplačevanja, le 3 so se odločili, da prenehajo. Vsi zavodi, ki delujejo v Sloveniji, pa so se poslužili zaščite, bodo le odložili izplačila.

Občni zbor Narodne banke.

V nedeljo dne 4. marca t. l. je bil občni zbor Narodne banke, ki je potekel precej burno. Vzroke za razburjenje so dale velike izgube, ki jih je imela Narodna banka v slučaju Matejič, ki je bil član uprave Narodne banke. V dveh letih je odpisala Narodna banka 110 milijonov Din izgub (Slovenij, p. 101) a tako izgube, da tu izgube ni prav nič ali iz zvezanke izgub.). Nadaljni vzrok so velikanski upravni stroški.

Glavni ravnatelj in podravnatelj imata plače kot vsi jugoslovenski ministri skupaj. V letu 1931 je odpadlo od 1 dinarja čistega dobička 1.17 Din na stroške in 0.30 Din na izgube, v letu 1933 pa 2.40 Din na stroške in istotoliko na izgube. Zato ni čuda, da je občni zbor vzel v upravo le tri od prejšnjih, ostale pa vse nove. Tudi iz Slovenije sta

izvoljena dva nova člana: g. Navosič iz Ljubljane in g. dr. Igor Rosina iz Maribora. Upamo, da bo Narodna banka postala res narodna, da bo čimprej storila kaj za likvidnost denarnih zavodov, kar je njena poklicna naloga. Vsi, ki bodo v tem zmislu vodili Narodno banko, naj potem tudi uživajo zaupanje našega poslovnega sveta!

Pravi razlogi.

(Nepriustranske besede z dežele.)

Ako se dogodi med mladino kak obžalovanja vreden slučaj (uboj, samomor), se cerkvi in duhovščini protivni časniki kaj radi obregnejo ob cerkev in njene duhovnike, kakor da bi nje zadela kakšna krivda. Krivda teh nesrečnih dogodkov ni na cerkveni oblasti; ta že izvršuje svojo dolžnost, ko bi jo le stariši in zlasti mladina hoteli poslušati in se po njenih navodilih ravnati. Vzroki tiče čisto neke drugje, bolj globoko. Predvsem že dandanašnja vzgoja otrok, zlasti deklic, ni pravilna, je premehkužna, ne pozna samo zatajevanja; mladini se vse dovoljuje, in posledica tega je, da vzraste iz otroka trmast mladenič, svojeglavo in ničemerne dekletke. Če duhovnik takšno dekletko nekoliko posvari zaradi obiskov gostiln in vinotočev, mu takoj javi izstop iz Marijine družbe. — Drugi vzrok je v tem, ker je v naših družinah premalo žive vere in torej tudi premalo verskega, krščanskega življenja. To pa je povzročil današnji protiverski duh, ki veje po svetu, in zlasti protiversko časopisje, ki se od vseh strani tako vsiljuje tudi v dobre, krščanske hiše. Predvsem je mladina dovzetna za slab vpliv kvarljivega časopisja. Od tod izvira tudi, da so že ponekod celo otroci, šolarji v verskem oziru neverjetno po-

kvarjeni. Ali je potem čudno, če mladina, v takem duhu vzgojena, nima nobene moralne moči več, da bi se ustavljala raznim slabim nagonom in zapeljivostim. Če pa ji ne gre vse po volji, če pride kaj navzkriž s svojimi predstojniki, potem pa kar samokres ali vrv v roke, ali strup v želodec. Ako torej stariši hočete obvarovati svoje otroke pred tako nesrečo, vrzite predvsem najhujšega sovražnika vaše družinske sreče: slab, protiverski časopis iz hiše, naročite si pa dober, krščanski list, ki bo utrjeval dobrega krščanskega duha v vas in v vaših otrokih! Le pogledajte ob nedeljah in praznikih med pridigo okrog cerkve, in videli boste nasledke slabega čtiva in slabe družbe! Tukaj bi naj tudi svetna oblast, predvsem občinska, posega vmes, da se ta škandalozni madež enkrat odpravi, pa bo s tem dosti pripomogla k versko-nravni (moralni) povzdigi naše mladine.

Ko razpravljam o vzrokih žalostnih pojavov med mladino, moram poudariti prepotrebno pomoč od zgoraj, ki nam jo zagotovi molitev rožnega venca, ki je prava družinska molitev, pa žalibog vedno bolj in bolj izginja iz naših družin. Kjer pa se še opravlja, se ji na mnogih krajih umikajo sinovi, na drugih celo posvetne hčerke; nahajajo se tudi družine, v katerih hišni gospodar-oče čita protiverske časopise, med tem ko družina v drugi sobi rožnivenec moli. To ne more voditi drugam, nego v versko mlačnost pri mladini in v nesrečo v družini.

Naj bo dovolj! Hotel sem povedati samo nekaj vzrokov, ki povzročajo da-

noč k sebi, ali jo pa tudi obišče v njeni kamrici, da se prepriča: ali je vredna njegove ljubezni ali ne?

Zgodilo se je, da je našel paša Ibrahim, imenovan »satan«, na Dione-Dione popolno dopadenje. Postala mu je najljubša žena. Rodila mu je sina naslednika in ji je tudi sicer zaupal marsikaj iz vladarskih poslov, poslušal je njene nasvete in milostne prošnje. Dione-Dione si je znala pridobiti s srčno ter telesno lepoto pašo. S preudarnostjo si je osigurala vpliv na celem dvoru in s tovariškim obnašanjem udanost sožen.

Blagodejnost vpliva prve žene budimpeštanskega paše, strašnega »črnega satana« Ibrahim, je občutil in ji priznaval pohvalno celi polumescu podložni del Madžarske.

IV

Leta 1683. se je hotel polastiti turški sultan za vsako ceno Dunaja, da bi pobasal z avstrijsko prestolico v žep ključ do ostale zapadne Evrope. Zbral je iz vseh delov Turčije ogromno, dobro oboroženo ter preskrbljeno armado. Pod vrhovnim poveljstvom velikega vezirja Kara Mustafa se je podala turška

vojska na pot preko Madžarske. Kralj Krucev, Emerik, je bil določen za kažipota turški armadi, da jo popelje po najkrajši poti pred Dunaj. Emerikove čete, dobrih 50.000 mož, je pustil veliki vezir na Madžarskem, da bi služile po zavzetju Dunaja zmagoviti sultanovi vojski kot rezerva.

Komaj je zivil Kara Mustafa proti Avstriji, je zarsbela Kruce dlan in so pozabili kar hitro, naj bi bili v strogi rezervni pripravljenosti.

Izmed vseh krucevskih starešin in poveljnikov se je najbolj oddahnil naš dobri znanec Jurij Godrnja, ko je zvedel, da ne bo treba butati njemu ter njegovim ljudem s celom ob trdo dunajsko obzidje, ne naskakovati mogočnih utrd, kopati zakopov in podzemeljskih rogov kot krt. Vzplamtel je nadalje v njem pohlep po maščevanju nad Veržejci radi upepeljenja Bakovcev. Ob tej priliki bo gotovo padla v kremplje njemu, kragulju, potuhnjena golobica — Ropoševa Vida. Za roparski pohod na Muropolje so bili opremljeni Kruci s konji in res dobro oboroženi ter izvežbani v vseh tedanjih spretnostih in posebnostih napadania.

Orjaško rusko potniško letalo.

Letalski zavod v Moskvi je dogotovil načrte za novo velikansko potniško letalo. Z gradnjo so že začeli. S prostovoljnimi darovi so nabrali 5 milijonov rubljev. Novo letalo se bo letelo prvega poleta 31. maja. Peruti novega zračnega orjaka bosta široki 63 m in dolgi 30 m. Pogon bo oskrbovalo 8 motorjev, ki bodo razvijali 240 km brzine na uro. Poleg posadke bo imelo v letalu prostora 80 potnikov. V letalu bo dvorana za kinopredstave in lastna telefonska centrala. Posebna telefonska centrala bo skrbelo za telefonično